

سنجش رابطه بین سرمایه اجتماعی و ابعاد مختلف دینداری در بین جوانان (نمونه مورد مطالعه: جوانان

شهر یاسوج)

فرود قایدگیوی^۱، روانبخش جهانشاهی^۲، مهدی نیک سیرت^۳^۱-دانشجوی دکتری جامعه شناسی اقتصادی و توسعه؛ دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان^۲-دانشجوی دکتری جامعه شناسی گروه های اجتماعی؛ دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان^۳-کارشناسی ارشد جامعه شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

چکیده

دین سنگ بنای سامان اجتماعی است و منبعی برای ارزش های اجتماعی است و بر گزینش های فردی و بسیاری از زمینه های زندگی روزمره تأثیر می گذارد و همچنین به عنوان تجلی روح جمعی و عامل همبستگی و یکپارچگی جامعه محسوب می شود. پژوهش حاضر که با هدف بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر ابعاد مختلف دینداری در بین جوانان شهر یاسوج می باشد، از نظر نوع هدف یک بررسی کاربردی، از نظر وسعت پهنانگر، از نظر دامنه خرد و از نظر زمانی یک بررسی مقطعی می باشد. روش تحقیق در این پژوهش روش میدانی با استفاده از تکنیک پیمایش، و ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه می باشد. همچنین حجم نمونه در این تحقیق ۳۷۹ نفر می باشد. این پژوهش بر اساس تئوری های فوکویاما، وانتا، گلاک و استارک و وبر به دنبال بررسی ارتباط بین سرمایه اجتماعی، پایگاه اقتصادی - اجتماعی، سن، وضعیت تأهل و جنس به عنوان متغیر مستقل و دینداری در ابعاد مختلف به عنوان متغیر وابسته می باشد. نتایج تحقیق حاکی از آن است که بین سرمایه اجتماعی و دینداری در ابعاد مختلف پیامدی، اعتقادی، مناسکی و عاطفی ارتباط مثبت و مستقیم معنادار وجود دارد.

کلید واژگان: دین، دینداری، سرمایه اجتماعی، اعتماد، انسجام، مشارکت،

مقدمه و بیان مسئله :

سرمایه اجتماعی به مثابه یکی از کلیدی ترین مفاهیم علوم اجتماعی و تشکیل دهنده یکی از بنیان های فرهنگی جوامع نوین در کنار عناصری مانند عقلانیت و حاکمیت قانون، در میان اندیشمندان علوم اجتماعی جایگاه ویژه ای به خود اختصاص داده است. به بیان دیگر، «سرمایه اجتماعی» به عنوان جوهر و بنیان جامعه نوین از طریق فرایند ایجاد ارتباط و اعتماد در شبکه های ارتباطی در جامعه فردگرای نوین مانع ذره ای شدن جامعه، از خودبیگانگی و رشد فزاینده انحرافات

اجتماعی گردیده، از طریق ایجاد ارتباط در میان افراد، کنش را تسهیل می بخشد. دین مفهومی است که به خاطر برخوردار بودن از عناصر فکری، رفتاری، عاطفی و اجتماعی هنوز بسیاری از متفکران و اندیشمندان به تعریف واحد و قابل قبولی از آن دست نیافته و همیشه محققان این عرصه با یکدیگر اختلاف داشته اند. در هر حال، مقصود ما از دین، اسلام به مثابه مجموعه ای از باورها، عقاید، ارزش ها و قوانین اجتماعی، عبادی و معاملاتی می باشد که از طریق وحی و نبوت به بشر رسیده است. (شجاعی زند، ۱۳۸۱: ۹۶). دینداری عبارت است از پایبندی و آگاهی از اصول و شعائر یک مذهب؛ به گونه ای که این پیروی بر زندگی فردی و اجتماعی تأثیر گذار باشد. از آنجایی که دین به برآورده ساختن نیازهای پذیرفته شده اجتماعی و سود جمعی که آرزوهای گروه در آن نهفته باشد، می پردازد، در جوامع امروز از دین انتظار می رود که بتواند به جذب و ایجاد تعهد در بین پیروانش نایل شود. در این میان شهرهای جدید، به تبع دگرگونی ها و تحرکات جمعیتی گسترده خود با چالش های زیادی، به ویژه در زمینه پایبندی به ارزش های دینی و حفظ آن مواجه هستند که خود به خود نیازمندی شهروندان را به سرمایه ی اجتماعی را ناگزیر می سازد. (گلاک و استارک، ۱۹۷۰: ۹۸).

در جامعه امروز با گسترش تقسیم کار و تخصصی شدن امور و به وجود آمدن نهادها و ساختارهای اجتماعی جدید، زیست جهان های متعددی در جامعه شکل می گیرد. به بیان دیگر «جامعه با چندگانه شدن زیست جهان ها مواجه می شود و وظیفه قدیمی دین مورد تهدید جدی قرار می گیرد». همزمان با اینکه بخش های مختلف جامعه تحت سیطره زیست جهان های متعدد درمی آید، فرد و به ویژه جوانان نیز در زندگی روزمره خود پیوسته با دیگرانی روبه رو می شود که در زیست جهان های دیگری به سر می برند و لذا لزوماً نمادها و تعاریف دینی او را تأیید نمی کنند و حتی گاهی آنها را انکار می کنند. لذا با توجه به مسائلی که بدانها اشاره گردید